

ThS Hu nh Th Phúc –

I. Rác th i nh a và nguy c t rác th i nh a

Theo đánh giá c a UNEP (2022), ô nhi m môi tr ng t rác th i nh a đang tr thành v n đ b c thi t hàng đ u mà các qu c gia trên th gi i ph i đ i m t. H ng năm, trên th gi i có kho ng 400 tri u t n nh a đ c s n xu t, m t n a trong s đó đ c thi t k ch s d ng m t l n, ít h n 10% đ c tái ch . c tính có kho ng 19 - 23 tri u t n đ c th i ra h , sông và bi n h ng năm. Microplastic là các h t nh a nh đ i vào th c ăn, ngu n n c và không khí. c tính m i ng i trên hành tinh có th ph i ti p nh n h n 50.000 h t nh a m i năm. Nh a dùng m t l n b v t b ho c đ t cháy gây h i cho s c kh e con ng i, gây ô nhi m các h sinh thái, t đ nh núi đ n đáy đ i d ng.

Hi n nay nh a nói chung và nh a có giá tr tái ch th p nói riêng t l tái ch đang r t th p. M c dù rác th i nh a gia tăng, trong năm 2021 th gi i th i ra 353 t n rác th i nh a, l ng rác th i nh a đ c tái ch ch đ t 9%, 19% đ c tiêu h y và g n 50% đ c chôn l p t i các h rác đ tiêu chu n. V n còn 22% l ng rác th i nh a đ c x lý t i nh ng bãi rác không đúng quy đ nh, đ t cháy t i các bãi rác l thiên ho c rò r ra môi tr ng. (Ngu n - Báo cáo ngày 22/02/2022 c a T ch c H p tác và Phát tri n kinh t (OECD). H u nh ch t th i ch a đ c phân lo i và th ng đ c qu n lý theo 2 gi i pháp là chôn l p ho c thiêu đ t, m t l ng l n ch t th i không đ c qu n lý x th i tr c ti p ra môi tr ng. T th c t nh a là s n ph m ti n d ng và khá r trên th tr ng, cho th y nguy c ô nhi m nh a rác th i nh a không ng ng tăng trong nh ng năm s p t i.

Trong lĩnh v c y t , ch t th i nh a đ c phát sinh t nhi u ngu n khác nhau, bao g m: ch t th i nh a phát sinh t các ho t đ ng sinh ho t th ng ngày c a nhân viên y t , ng i b nh, ng i nhà ng i b nh, ng i s d ng d ch v y t ; ch t th i nh a phát sinh t các ho t đ ng chuyên môn y t nh bao bì, d ng c bao gói, ch a, đ ng thu c, hóa ch t, trang thi t b , v t t , v t li u, đ dùng trong y t ; ch t th i nh a phát sinh t ho t đ ng nghiên c u, s n xu t, kinh doanh thu c, nguyên li u làm thu c, hóa ch t....

V i nguy c ngày càng gia tăng l ng ch t th i nh a, môi tr ng xung quanh đang b nh h ng nghiêm tr ng:

- **Môi trường đất:** Nhà máy trong đất đã hơn 1000 năm mới phân hủy và đó phá vỡ cấu trúc đất. Làm đất không thể giữ nước – đất mất đi chất dinh dưỡng và nước trở nên khô cằn, ngăn cản quá trình trao đổi khí các sinh vật sống trong đất, làm chết và ô nhiễm đất, cây trồng và các sinh vật có lợi trong đất chết dần. Ảnh hưởng đến nền kinh tế nông – lâm – ngư nghiệp.
- **Nhiệt độ:** Nhà máy trong nước dưới tác động ánh sáng mặt trời và các tia cực tím sẽ bị phân tán thành các mảnh nhỏ - ô nhiễm môi trường. Gây ô nhiễm nước mặt và đó cũng là nguyên nhân gây chết hàng loạt sinh vật trong sông, đất đai. Nhiệt độ xâm nhập vào đất thì đó gây ô nhiễm nguồn nước ngầm.
- **Không khí:** Khi đất nhà máy phát không kiểm soát bên ngoài môi trường hoặc các lò đất không được bảo vệ phát sinh các khí độc hại như chất độc dioxin, furan. Gây ô nhiễm không khí, hít vào người nhà kính và các vấn đề biến đổi khí hậu.
- **Gây ngập lụt các bãi:** Tác động đến hệ thống thoát; Mất mùa quan trọng.
- **Du lịch, kinh tế biển:** Phá vỡ quang cảnh thiên nhiên, môi trường bị ô nhiễm, Đóng cửa khai thác các bãi biển, khu du lịch ô nhiễm... thì đó giảm khả năng khai thác du lịch. Ảnh hưởng khả năng nuôi trồng và đánh bắt thủy, hải sản – giảm thu nhập GDP đóng góp ngành thủy sản.
- **Sức khỏe con người, sinh vật:**
 - + Nhà xâm nhập vào cơ thể con người thông qua nước uống, thức ăn, việc gói, dùng thức ăn trong các sản phẩm nhà sản xuất 1 lần, trong không khí có các hạt nhà máy, bụi mịn và các sinh vật ăn phải các sản phẩm là nhà máy lâu ngày tích tụ trong cơ thể mà con người trực tiếp ăn phải: tôm cá, ngao sò....
 - + Nghiên cứu gần đây cho thấy vi nhựa có trong máu, mọi tuần con người hít phải hàng nghìn hạt nhựa.

+ Gây các bệnh ung thư, ngộ độc hệ thống kinh, gây rối loạn nội tiết tố sinh dục, đột biến sinh các bệnh về máu, tim mạch, khả năng sinh sản, giảm miễn dịch hệ hô hấp, tiêu hóa, tuần hoàn và thần kinh.

+ Gây chết hàng loạt sinh vật ăn phải nhựa khi chúng nhầm là thức ăn – tích tụ nhiều trong cơ thể không thể tiêu hóa, trao đổi chất từ đó phá vỡ cân bằng hệ sinh thái môi trường, phá vỡ chuỗi thức ăn sinh học.

II. Các giải pháp giảm thiểu rác thải nhựa và rác thải nhựa y tế

Ngày Môi trường thế giới lần thứ 50 (ngày 05 tháng 6 năm 2023) được Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP) phát động với chủ đề “Giải pháp cho ô nhiễm nhựa” (Solutions to Plastic Pollution), trong đó tập trung thúc đẩy chiến dịch “Chống ô nhiễm nhựa” (Beat Plastic Pollution).

Ngày môi trường thế giới năm nay với thông điệp cùng xây dựng lối sống bền vững, hài hòa với thiên nhiên; sử dụng hợp lý tài nguyên thiên nhiên, đa dạng sinh học và thích ứng với biến đổi khí hậu; kiểm soát, giảm quy mô ô nhiễm rác thải nhựa thông qua các chính sách, sáng kiến và tham gia cộng đồng tác toàn cầu, khu vực; hướng tới lối sống xanh hơn, sạch hơn; tăng cường tái chế, tái sử dụng; thúc đẩy xây dựng nền kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn và phát triển bền vững; thúc đẩy hiệu quả chính sách chống rác thải nhựa.

Tại Việt Nam những năm qua cũng đã và đang thực thi nhiều cơ chế, chiến lược, chính sách, đề án để giảm thiểu rác thải nhựa, bảo vệ môi trường, điển hình như Luật Bảo vệ Môi trường năm 2020 đã bổ sung quy định về giảm thiểu, tái sử dụng, tái chế và xử lý chất thải nhựa; hạn chế sử dụng các sản phẩm nhựa dùng một lần và túi nilon khó phân hủy; khuyến khích sản xuất các sản phẩm thân thiện với môi trường thay thế sản phẩm nhựa truyền thống.

Thực hiện chủ đề của Thủ tướng Chính phủ và để giảm thiểu chất thải nhựa trong ngành y tế, Bộ trưởng Bộ Y tế đã ban hành Chỉ thị số: 08/CT-BYT, ngày 29 tháng 7 năm 2019 về giảm thiểu chất thải nhựa trong ngành Y tế. Những vật liệu nhựa dùng trong các hoạt động này có thể thay thế bằng các chất liệu an toàn, thân thiện hơn đối với môi trường nếu có sự quyết tâm,

Tăng cường giám thi u rác th i nh a y t h ng ng ngày môi tr ng th gi i 2023

Vi t b i Biên t p viên

Th ba, 06 Tháng 6 2023 06:20 - L n c p nh t cu i Th ba, 06 Tháng 6 2023 06:23

chung tay c a toàn th cán b , công ch c, viên ch c, ng i lao đ ng trong ngành y t cũng nh ng i dân.

Đ h ng ng thông đ p ngày môi tr ng th gi i năm 2023 đ ng th i duy trì t p t c ch th 08/CT-BYT c a B Y t , B nh vi n đa khoa Qu ng Nam tích c c th c hi n hi u qu xây đ ng c s y t xanh-s ch-đ p, qu n lý ch t th i y t và gi m thi u ch t th i nh a theo các quy đ nh hi n hành.

B nh vi n đa khoa Qu ng Nam kêu g i toàn th nhân viên y t , ng i b nh và ng i nhà ng i b nh cùng chung tay th c hi n các bi n pháp nh m gi m thi u t i đa vi c phát sinh rác th i nh a ra khuôn viên b nh vi n, cũng nh môi tr ng xung quanh. C th nh sau:

- Gi m và t i n t i ng ng s đ ng túi ni lông khó phân h y, s n ph m nh a dùng m t l n trong các ho t đ ng sinh ho t th ng ngày c a cán b , nhân viên y t , ng i b nh, ng i nhà ng i b nh, thay th b ng s đ ng các s n ph m thân thi n v i môi tr ng, có th tái s đ ng và an toàn.

- Đ i v i các ho t đ ng chuyên môn y t : Gi m s đ ng m t s v t đ ng, v t t y t làm t nh a có th thay th đ c b ng các s n ph m làm t các v t li u thân thi n môi tr ng nh s đ ng găng tay cao su, kh u trang, mũ trùm đ u, b c gi y, túi đ ng thu c b ng gi y; tăng c ng s đ ng thu c b ng đ ng u ng thay cho đ ng tiêm; ng đ ng công ngh s trong ch p X-quang, c t l p vi tính và c ng h ng t đ h n ch in phim làm b ng nh a.

- Đ i v i các s n ph m nh a không th thay th s phân lo i tri t đ t i ngu n đ thu gom tái ch theo quy đ nh.

- Tuyên truy n, nâng cao nh n th c cho t p th công ch c, viên ch c, ng i lao đ ng v tác h i c a ch t th i nh a, túi nylon khó phân h y đ i v i môi tr ng s ng; khuy n khích s đ ng các s n ph m thay th thân thi n v i môi tr ng; nói chuy n s c kh e t i bu i sinh ho t c a b nh nhân và ng i nhà b nh nhân i các khoa phòng v i n i dung v tác h i c a ch t th i nh a đ n s c kh e và môi tr ng,...

Tăng cường giám thị rác thải nhựa tại hồ bơi ngày môi trường thế giới 2023

Viết bởi Biên tập viên

Thứ ba, 06 Tháng 6 2023 06:20 - Lần cập nhật cuối Thứ ba, 06 Tháng 6 2023 06:23

Nguồn:

1. <https://www.unep.org/events/un-day/world-environment-day-2023>
2. <https://www.worldenvironmentday.global/>
3. <https://moitruongachau.com/>